

samme Forslag, navnlig vedrørende Amtsråadene, som her ligge for. Thinget har nemlig i 1861 — 62 med knusende Majoritet — saavidt jeg erindrer med 74 St. imod 4 — vedtaget et Forslag om Amtsråadenes Sammensætning — det var dengang de fælleds Kommunalbestyrelser for Kjøbstæder og Land — der indeholdt lignende Valgbestemmelser, som her ere foreslaaede. Som sagt, denne Mand traadte senere som Indenrigsminister bestemt op mod Forslagene, afvisende i Grunden enhver Behandling deraf. Den ærede Ministers Udtalelse giver ikke Anledning til store Forhaabninger fra Regjeringens Side; men saavel den ærede Minister som nu ogsaa den ærede sidste Læser (Ingerslev) har dog udtalt sig for, at vi tale med hinanden om Sagen, og jeg ser deri en Vorgen for, at alle Faktorer i Lovgivningsmagten denne Gang ville tale om Sagen med hinanden, og det er altid en Fordel, istedetfor slet ikke at kunne komme hinanden i Tale. Vi kunne da se paa, om der kommer Noget ud, som betegner Fremskridt, og som vi kunne blive enige om. Andre Læsere have allerede omtalt nogle Ytringer af den ærede Minister, som jeg derfor ikke skal opholde mig nærmere ved. Han yttrede, at der ikke var kommet Klager til ham over den nuværende Tilstand; men det er i Almindelighed heller ikke Skik, at der indsendes Adresser til Regjeringen om Forandringer i dette eller hint Lovgivningsanliggende, thi den Slags Adresser indsendes til Rigsdagen. Det er det sædvanlige, — der gives ganske visse Indtagelser, hvor man benytter andre Veie — at Befolkningen gennem den almindelige Valgret, altsaa gennem sine Repræsentanter her i Thinget, udtaler sine Ønsker i saa Henseende. Dernæst udtalte den ærede Minister, at det i 1867 var en Forudsætning fra begge Sider, at Valgbestemmelserne skulde staa urørte. Ja, jeg tror nok, at i Udvalget var man omtrent kommen til den Betragtning at ville optage Bestemmelserne fra 1855 om Sogneråadene usforandrede. Men selvfølgelig bandt denne Samtale, denne Forbindtlighed mellem Ministeren og Udvalget ikke Thinget, hvorfor der ogsaa dengang fremkom Forslag til Forandring deri. Paa Grund af denne Samtale med Ministeren faldt de imidlertid bort, idet Ministeren ellers ikke vilde gaa ind paa denne Kodifikation af Lovbestemmelserne vedrørende de kommunale Forhold. Men selvfølgelig er det dog ikke Noget, der har Betydning med Hensyn til, hvilke Ændringer man kan gaa ind paa en lang Række af Aar efter. Imidlertid vil jeg indrømme den meget ærede Minister, at det kan være fuldt berettiget at sige, at væsentlige Ændringer i Valgbestemmelserne kunne faae Indflydelse paa Betydningen af hele den kommunale Lovgivning ogsaa paa, hvilken Myndighed man vil unde de kommunale Myndigheder. Jeg har imidlertid ikke tænkt mig, at man fra nogen Side vilde, selv om vi ved dette Forslag udvidede Bestemmelserne om den

kommunale Valgret, gaa til en Indskrænkning af Myndighedsområdet, som det nu er. Det forekommer mig allerede temmelig betydelig indskrænkning for Diebliftet. Det er min Overbevisning, at ville vi gennemlæse Historien om Sogne- og Amtsråadenes Forhold til hinanden med Hensyn til Kompetencepørgsmaal og Spørgsmaal hvor Amtsråadene mente at kunne udøve Myndighed over Sogneråadene og byde over dem, ville vi faae faare mange Tilfælde frem, som vidne om Ønskeligheden af, at Sogne- og Amtsråd oprindelig vare udsprungne mere af den samme Rod, end nu er Tilfældet, det vil sige, at man havde haavt en bredere Basis for Valgretten til Amtsrådet. Jeg indrømmer, at det er fuldstændig logisk, at det kan have Indflydelse paa, hvad vi skulle betro disse Raad; men jeg antager ikke, at den ærede Minister egentlig har brugt disse Ytringer i den Mening, at Myndighedsområdet for Kommunen skulde indskræntes. Jeg vil snarere tro, at der ialtsald paa adskillige Punkter er Grund til at udvide det. Der staar f. Ex. i Kommunalloven, at ingen Midler kunne udredes af Sognekassen uden Bevilling af Sognerådet, men i Praxis er det jo nu bleven saadan, at man kan grave gamle tvivlsomme Bestemmelser, Resolutioner fra længst founen Tid op og anvende dem imod Sogneråadene, endogsaa uden Amtsråadenes Billigelse, til kommunale Anliggender. Jeg sigter ikke herved til den meget ærede Indenrigsminister, men til den Naade, hvorpaa Sogneråadene ere bleve behandlede med Hensyn til Udgifter til Skolevæsenet. Der trænges formentlig til en Udvidelse af de kommunale Rettigheder fremfor til en Indskrænkning deri. — Naar der tales om at de Valgberettigede til den mindre Del af Sogneråadene og den større Halvdel af Amtsråadene ikke tage saa stærkt Del i Valgene, fordi de søle sig repræsenterede ved Flertallets Repræsentanter, vil jeg sige, at det kan gjerne være, at det er saadan; det var heller ikke ønskeligt, om ikke de Østbestattede i det Hele førte deres Regimente paa en saadan Naade, at Mindretallet kunde være glad derved; men det kan ogsaa hænde, at Grunden til, at de undlade at benytte deres Valgret er den, at de sige: Hvad kan det hjælpe? om vi saa alle forsøge at være med, naae vi dog ikke Andet, end at de Andre regjere alligevel. Det er sikkert i mange Tilfælde Grunden; det vil Statistiken kunne oplyse, naar den faaer denne Side af Sagen under Behandling. Naaste den allerede er under Arbejde i statistisk Bureau. Et saadant Arbejde vilde efter min Mening give som Resultat en glædelig Fremgang i Anvendelse af de ringe Rettigheder, den almindelige Befolkning har, saa hvis det skulde være Grunden til ikke at løse Vaandene noget og gaa ind paa en Udvidelse af Valgbestemmelserne, tror jeg, at denne Grund ikke mere er tilstede. Det ærede Medlem for